

Inköpstips GPS för MC

Funderar du på att köpa en GPS till din MC?

Börja då med att läsa

http://resmark.se/gps/rec_zumo_278.pdf. Det är en jämförelse mellan Garmin Zumo och Garmin GPSMap 278. Även om inte någon av dessa två skulle passa just dig så ger ändå dokumentet viktiga tips om vad du bör tänka på när du köper GPS.

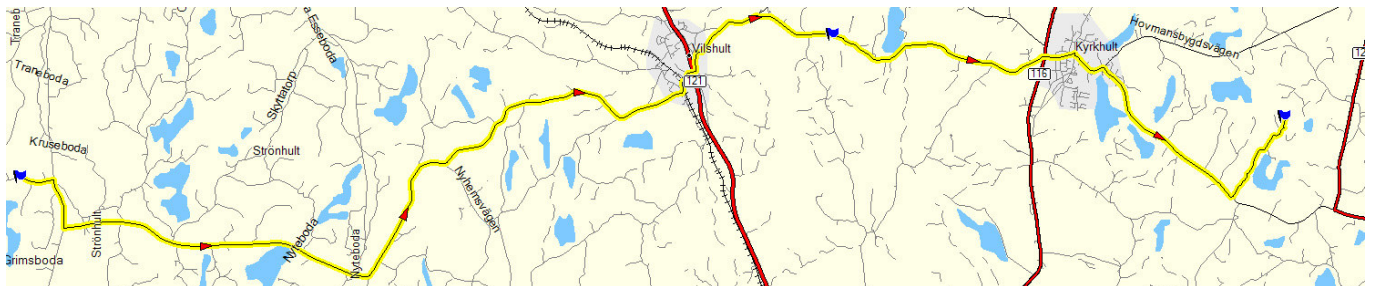
Det finns många olika sätt att använda en GPS-navigator och det finns många olika navigatortyper och fabrikat. Naturligtvis finns det då oxå många olika åsikter om hur man bäst använder en GPS-navigator. Dessutom utvecklas tekniken och priserna sjunker fort. Detta dokument innehåller bara mina personliga åsikter. Prata gärna med några andra navigator-ägare innan du slår till och köper din egen!

Vad skall jag använda GPS-navigatören till?

En GPS-navigator för MC har två huvudsakliga användningsområden:

- **Att hitta snabbaste vägen till en bestämd adress** utan hänsyn till vägvalet. I detta fall utnyttjar man ofta navigatorns inbyggda ruttberäkning och guidning via röst och/eller textmeddelanden. Fungerar utmärkt på stora vägar och i städer.
- **Att följa en i förväg uppgjord rutt.** Rutten skapats i en PC för att sedan laddats upp till navigatören. Här handlar det oftast om att köra på en så trevlig väg som möjligt och undvika motorvägar, städer, etc. I detta fall fungerar navigatören mest som en rörlig karta och den inbyggda ruttberäkningen utnyttjas sällan.

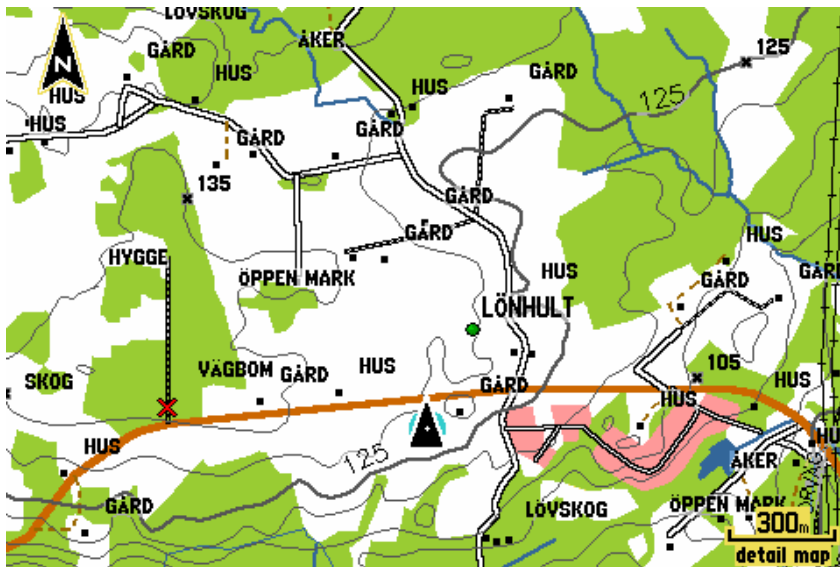
MapSource ruttplaneringsprogram på PC

Vad kännetecknar en bra MC-navigator?

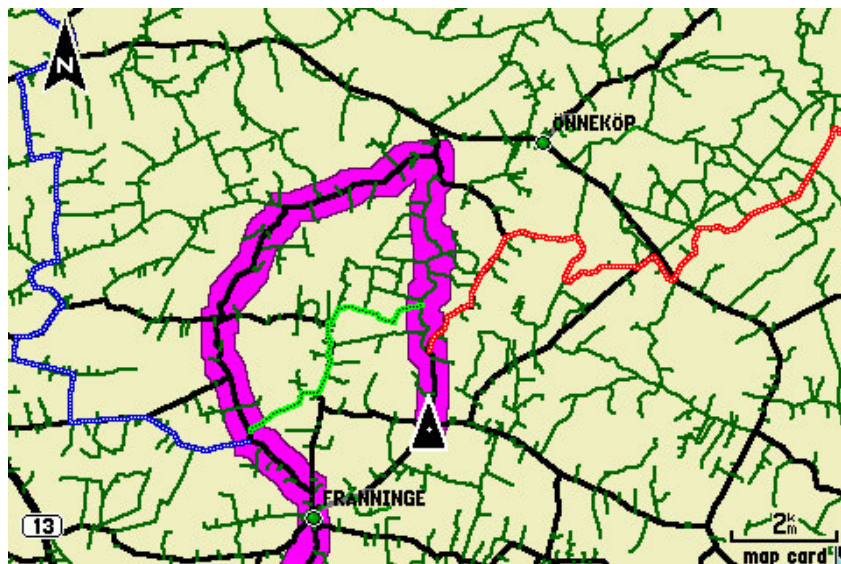
En GPS är en dator med inbyggd GPS-mottagare som kan räkna ut var den befinner sig med en precision på några få meter. Kombinera det med en inbyggd karta och du har en navigator.

För att vara lämplig för MC-bruk bör den uppfylla följande krav:

- Detaljerad **ruttbar karta** inklusive de allra minsta vägarna. Med ruttbar menas att GPS'en själv skall kunna leta upp lämpligaste väg mellan två punkter. Garmins ruttbara vägmata heter *City Navigator* och täcker hela Europa. Topografiska kartor kan köpas till för olika regioner. T ex *Friluftskartan Pro* över Sverige.

Friluftskartan Pro

City Navigator med en rutt och tre spår

- **Ruttplaneringsprogram på PC** bör ingå så att man i förväg kan skapa rutter på exakt de vägar man vill köra, kan importera rutter från Internet, kan utbyta favoritvägar med kompisar, etc.

- **Robust.** Dvs vattentät, stöttålig och tåla bensinstänk.

Naturligtvis måste den även i övrigt vara lämplig för MC-bruk med en bildskärm läsbar utomhus, tangenter som kan manövreras med handskar på, MC-fäste, strömförsörjning, etc.

Möjligheten till ruttplanering finns tyvärr bara på vissa navigatorer. T ex saknar nästan alla som är avsedda för bilbruk detta och de är därför inte lämpliga för MC-bruk. Alla navigatorer kan hitta närmaste väg till en viss punkt men det är bara de med ruttplanering på PC som kan följa favoritvägen.

Om ovanstående är grundkrav för MC-bruk så finns naturligtvis en del ytterligare krav & önskemål baserade på hur man tänker använda GPS'en.

Offroad & äventyrsåkaren kan tänkas vilja ha en GPS som utöver rutter även kan lagra *namngivna spår*. De har fördelar vid navigering där kartunderlaget brister.

Om man ofta använder GPS'en i bilen så kanske man bör kräva att navigatören kan lagra och varna för *farthkameror*.

Inbyggt batteri är naturligtvis en nödvändighet för den som också paddlar kanot, fjällvandrar eller tar sig runt på trampcykel.

En stor och *högupplöst skärm* som kan visa en detaljerad karta är viktigt för offroadåkaren medan landsvägsglidaren som mest kör efter skrivna eller talade instruktioner typ "sväng höger om 100 m" klarar sig med en mindre skärm.

Nytt eller begagnat?

En möjlighet är att köpa begagnat. Men det har sina sidor. Dels så går utvecklingen snabbt så en tre år gammal GPS är ibland väldigt mycket sämre än en ny. Dels så åldras de medföljande vägkartorna och en kartuppggradering kostar runt 750 kr.

För rätt pris kan ändå en begagnad GPS vara helt OK. Den första riktigt bra MC-navigatör som kom ut på marknaden för 6-7 år sedan, Garmin Street Pilot III, används än idag av många nöjda ägare.

De fabrikat som i praktiken kan komma ifråga för MC-bruk är bara Garmin och TomTom. Eftersom en gammal Garmin normalt kan mer än en ny TomTom så menar jag att begagnatköp bör begränsas till Garmin.

Garmins vägkartor heter City Navigator (CN) Europe eller City Select (CS) Europe. Spelar ingen roll vilken av dessa två som följer med vid ett navigatörköp men åldern, dvs versionsnummer, är viktigt.

Version 5 = 2003. Detta är den första version som inkluderar hela Sverige.

Version 6 = 2004. Fr o m denna så finns även Norge med.

Version 7 = 2005.

Version 8 = 2006. Rejåla förbättringar i Spanien & Portugal.

Version 9 = 2007. Nu kommer Polen med men resten av Östeuropa saknas fortfarande.

Version 2008. Fr o m nu så ersätts versionsnummer med årtal.

Observera att vissa av Garmins modeller säljs inklusive karta, andra säljs helt utan karta.

Äldre modeller som bara kan köpas begagnade

Garmin Street Pilot III (SP3)

Såldes även under namnet **BMW Motorrad Navigator**. Den första riktigt bra MC-navigatör! Hyfsad skärm trots bara 305x160 pixel. Begagnad är den värd högst 1000 kr om MC-fäste, europakarta version 7 samt minst 128 MB minne ingår. Med 32 MB minne och karta version 4 är den knappt användbar för MC-bruk. Att köpa ett minneskort på 256 MB kostar c:a 900 kr på www.gpsw.co.uk men det är knappast meningsfullt. Bättre i så fall att köpa t ex en begagnad SP2610. SP3 har begränsat minne för spår, waypoints och rutter men största nackdel är att den är tämligen långsam.

Garmin Street Pilot 2610

En liknande såldes även under namnet **BMW Motorrad Navigator 2**. Fungerar i stort sett som SP3 ovan men är 8 ggr snabbare, har bättre inbyggda navigeringsprogram och mycket billigare minneskort. Nackdelar är otydlig skärm (305x160), begränsat minne för spår, waypoints och rutter, att de viktiga zoomknapparna saknas samt att den inte har inbyggt batteri. Kan vara värd 1500-2500 kr.

Garmin Street Pilot 2720

Lik SP2610 men har bättre användargränssnitt och bättre skärm på 454x240 pixel. Hela europakartan är förinstallerad. Nackdelar är begränsat minne för spår och rutter, att de viktiga zoomknapparna saknas samt att den inte har inbyggt batteri. Än idag klart bra för bilbruk och för touring. Duger även för aktiv körning och grusbus.

Garmin eTrex Venture CX

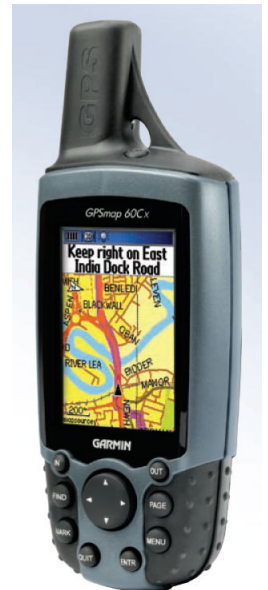
Relativt billig men tämligen modern med bra funktionalitet. Nackdel är liten skärm med 176x220 pixel. Bra hantering av spår. Lång batteritid gör att man slipper elanslutning. Kan vara värd över 3000 kr inkl europakarta, MC-fäste och 2GB kartminne. En helt OK fickvänlig navigator!

OBS: Vid begagnatköp skall ovillkorligen "coupon code", ibland kallad "customer code" eller "registration code", liksom original CD/DVD för både MapSource och karta följa med. Utan dessa är navigatoren i princip värdelös!

Modeller som säljs idag

Garmin GPSMAP 60Cx

Finns även med inbyggd kompass & höjdmätare och heter då 60CSx. Har microSD minneskort som rymmer "obegränsat" med kartor. Bra val för den som även cyklar eller fjällvandrar eftersom den är kompakt och går 18 timmar på ett par små standardbatterier. Lagrar alla rutter i "off-road" format och räknar om till "vägrutt" vid aktivering vilket ställer krav på många viapunkter för att säkerställa ruttena. Förutom 50 vanliga rutter så kan man ladda in 20 spår att köra efter i områden med dåligt kartunderlag. Kan logga oändligt långa körningar direkt på SD-kortet. Bra GPS-mottagare gör att den nästan aldrig tappar kontakten med satelliterna. Pris c:a 7500 kr inkl bilmonteringssats, europakarta, MC-hållare och 2 GB kartminne. Relativt liten skärm, 160x240, som ger begränsad överblick. Likväl är den ett bra val inte minst för offroad och äventyr. En strömsnål konstruktion innebär att skärmen är relativt ljussvag och att processorn är relativt långsam. Tyvärr kan den inte ge talade körinstruktioner. Garmin säljer oxå en upp-och-nervänd 60Cx med namnet **GPSMAP 76Cx**. En smaksak vilken man väljer.

Garmin eTrex Legend HCx

Ett mer kompakt och billigare alternativ till 60Cx. Skärmapplösning 176x220. Högkänslig mottagare och bra hantering av spår. Lång batteritid, 25 timmar, gör att man slipper elanslutning. Kan ej ge talade körinstruktioner. Kostar c:a 6500 kr inkl europakarta, MC-fäste och 2 GB kartminne.

Garmin Street Pilot 2820

Säljs även av BMW under namnet **BMW Motorrad Navigator III** fast då med 4 extra knappar. Har 400 MB ledigt kartminne utöver den förinstallerade europakartan. Bra skärm med 454x240 upplösning. Saknar inbyggt batteri. Passar utmärkt bra för bilbruk. Ett mycket bra val för dem som bara kör asfalt men den är oxå helt OK för all annan sorts MC-åka. Reades ut på Mediamarkt under hösten 2007 för c:a 3000 kr. Ett synnerligen bra köp för det priset!

Garmin GPSMAP 278

Ett bra val för den som har både MC & segelbåt. Snabb processor, stor, högupplöst och ljusstark skärm, 480x320, som ger en utmärkt överblick över vägnätet. Bra inställbart användargränssnitt och inbyggt batteri. Har rymligt minne för rutter, spår & waypoints. Förutom 50 vanliga vägrutter så kan man ladda in 15 spår att köra efter i områden med dåligt kartunderlag. Har 2 GB inbyggt kartminne och hela europakartan förinstallerad. Uttag för extra minneskort för t ex sjökort eller topografiska kartor. Överlägset bästa MC-navigator på marknaden för den mer krävande användaren. Outstanding för grusbus och äventyrsåka trots att den är försedd med en äldre och mindre känslig GPS-mottagare. Obs att skärmen är mycket ömtålig och lätt blir repig. Sätt på skyddsfilm för 39 kr från Clas Ohlson! Bäst men tyvärr oxå dyrast. Pris c:a 12000 kr inkl bilfäste, MC-fäste och extra kartminne.

Garmin GPSMAP 276C

Identisk med 278 utom två viktiga skillnader. Den saknar inbyggt kartminne och därmed förinstallerad karta. Den saknar även möjlighet att ladda upp intressepunkter, t ex fartkameror. Nypris c:a 11000 kr inkl 128+512 MB kartminne, europakarta, bilfäste och MC-fäste. 278 är ett bättre nyköp men till rätt pris är 276C ett mycket bra begagnatköp eftersom den i praktiken fungerar lika bra som 278. Exemplar tillverkade 2006 och senare har en mer ljusstark skärm än äldre enheter.

Garmin Quest

Ett billigare alternativ till 60Cx för den som vill ha en kompakt, bärbar och batteridrivna navigator. Är bra på det mesta även om skärmen är liten, 240x160, och ruttminnet är något begränsat. Kartminnet på 243 MB räcker ganska bra men kan tyvärr inte byggas ut. Kostar c:a 6000 kr inkl karta & MC-fäste. Helt OK men kanske är eTrex Legend HCx ett bättre köp?

Garmin Quest 2

Ungefär som Quest ovan men har 2 GB minne, hela europakartan förinstallerad och dessutom c:a 500 MB plats kvar för egna kartor. Skärmuppdateringen är något trög i vissa lägen. Pris c:a 7000.- inkl karta & MC-fäste. Varning för att många Quest 2 fungerar dåligt. Instabila och hänger sig ofta. 60Cx och eTrex Legend HCx synes vara bättre val.

Garmin Zumo

Lättanvänd, robust, inbyggt batteri och bra GPS-mottagare. Mycket bra fästen för både bil och MC ingår. Smidigt användargränssnitt via pekskärm men som tyvärr inte kan anpassas till egna önskemål. Kan lagra oändligt många rutter och spår på SD-kort som importeras till Zumons minne vid behov. Spåren konverteras därvid till rutter vilket i praktiken fungerar bra. Har även en del andra finesser som gör att den passar bra för långtouring typ Nordkap-Gibraltar liksom på långresan med bilen. Skärmen är ljusstark, tydlig och lättläst. Kanske marknadens bästa MC-GPS för touring & glidaråka. Tyvärr är kartbilden inte detaljrik och begränsad till 320x200 pixel varför jag inte rekommenderar Zumo för offroadbruk. Pris för Zumo 500 är c:a 5500 kr inkl extraminne medan Zumo 550 som har större inbyggt minne, bilfäste mm kostar c:a 7500 kr. Varning för BMW Zumo som trots att den kostar mer än en standard Zumo är en betydligt sämre navigator!

TomTom Rider

Speciellt gjord för MC-bruk och har en del intressanta finesser. Ett enklare ruttplaneringsprogram för PC medföljer och ruttplanering kan även ske med fristående programvaror. Men eftersom man inte enkelt kan importera Garmins rutter så kan den i första hand bara rekommenderas för den som vet med sig att han inte kommer att utbyta rutter med kompisarna. Å andra sidan så är arkitekturen öppen och för datornörden finns en hel del hjälpprogram att tanka hem från webben. Rider kostar c:a 6000 kr inkl europakarta och MC-fäste.

Magellan eXplorist XL

Ett alternativ för den med goda kunskaper. Enklare ruttplanering på PC finns och man kan, med visst besvär, utbyta rutter med Garmins navigatorer. Kostar c:a 6500 kr inkl europakarta & MC-fäste.

Garmin Mobile XT

Det finns flera olika navigeringsprogram för mobiltelefoner med eller utan inbyggd GPS. De flesta mobiltelefoner passar uppenbart rätt dåligt som MC-GPS eftersom de inte tål varken vatten, damm eller vibrationer. Dessutom är skärmen ofta liten och knapparna rätt omöjliga med handskar på. Men programvaran *Garmin Mobile XT* är bra. Mycket bra faktiskt. De för motorcyklister viktiga funktionerna finns där. Dvs man kan tanka upp både waypoints, spår och rutter vilket medger ruttplanering på PC och utbyte av rutter med kompisar. Tyvärr inser inte Garmin själva hur bra produkten egentligen är så den säljs i en, för MC-åkaren, korkad förpackning utan ruttplaneringsprogrammet *MapSource*. För att det skall funka på t ex Nokia N95 måste man först be någon kompis installera sin *MapSource* samt den karta man tänker använda, t ex *City Navigator V9NT*, på sin PC. Därefter tankar man ner själva navigatorprogrammet från Garmins website och till sist köper man en licens av kartan *City Navigator V9NT* på ett minneskort som passar på den GPS-mobil man har. Installera på en rugged mobil eller handdator med stor ljusstark skärm och stora knappar så har du en rätt ok MC-navigator. Pris runt 2500 kr för ett SD-kort med *City Navigator Europe*.

Telia Navigator

Ett exempel på navigeringsprogram för mobiltelefon som inte är speciellt bra för MC bruk. Visserligen har det en av det mest detaljerade och tydliga kartbilderna

jag sett på någon navigator men vad hjälper det när man inte kan visa kartan samtidigt med ruten? Konstigt minst sagt! Dessutom kan man inte tanka upp varken waypoints, rutter eller spår. Å andra sidan är det talade instruktionerna så bra att man kan navigera med mobilen i bröstfickan. Programmet kräver ständigt kontakt med telenätet och kostnaderna drar snabbt iväg och blir ohållbart höga.

Navigator i bilen

Observera att i vissa moderna bilar med värmeskyddande rutor kan det krävas extern antenn för att navigatören skall fungera. Antennen kostar under 200 kr hos Kjell & Co. Om inte antennkontakten passar så finns alla sorters kontakter hos Kjell & Co för c:a 25 kr. För dem som skall ha MCX-kontakt finns antenner på Teknikmagasinet.

Vilken GPS är bäst?

Det finns ingen GPS som är bäst. Dom har tämligen olika egenskaper och passar olika bra för olika tillämpningar. Dessutom är det en fråga om tycke och smak.

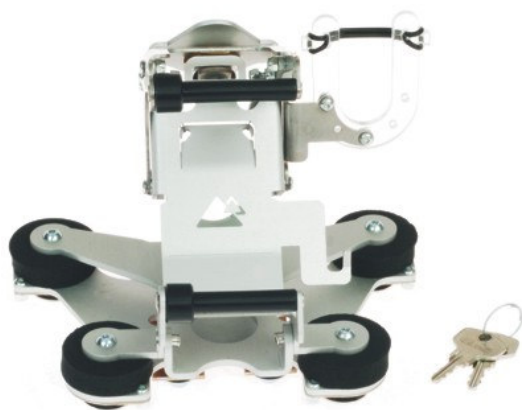
Personligen så menar jag att -

- För **offroad** och **äventyr** är detaljrik kartbild och bra spårhantering viktigt. Där vinner 278 och 276C överlägset. Vettiga alternativ är SP2820 och 60Cx.
- I **tät trafik**, på **stora vägar** och i **staden** så är tydliga, gärna talade, instruktioner och enkel hantering viktigt. Här känns Zumo som vinnare med SP2820 som bra alternativ. Quest är OK för den som vill ha något mer fickvänligt.
- Önskas en **fickvänlig** GPS som funkar även på trampcykel, stadspromenad och i skogen så är format, batteritid och bra mottagare viktigt. Titta i första hand på 60Cx, 76Cx och eTrex Legend HCx.
- Den kurvsmiskande knäskraparen på sin **sporthoj** behöver en GPS med snabb, ljusstark och tydlig skärm som kan visa hur vägen ser ut bakom nästa krök. SP2820, Zumo och 278 funkar alla bra som co-driver.

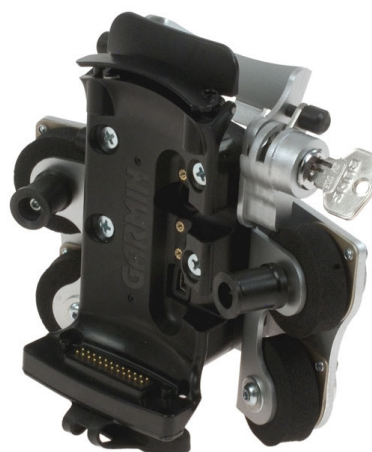
Var köper man sin GPS?

Billigast är i vanlig ordning att köpa via någon utländsk website men då ingår normalt bara två års garanti och all dokumentation är på engelska.

Priserna ovan avser köp över disk i Sverige inklusive 3 års garanti och dokumentation på svenska. Kunskapsnivån hos svenska handlare varierar kraftigt och det är anmärkningsvärt få som kan ge bra tips & hjälp med montage på MC'n inkl strömförsörjning, ljud till hjälmen mm. Två handlare som visat sig kunniga är <http://www.touratech.se> i Lidköping och <http://www.bilmarintrim.se> i Stockholm.

Touratech MC-fäste till 276C och 278

Touratech MC-fäste till Zumo

Har du frågor inför inköp eller problem vid användningen? Maila dina frågor till hmr@resmark.se!

Mikael Resmark